

*О. Петровська,
студентка,
О. Зимовець,
викладач,*

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На сьогоднішній час освітня система переживає період глобальних перетворень. Зростаюча різноманітність джерел інформації, розширення доступу до них відкриває додаткові перспективи до навчання. Вдосконалена система освіти підштовхує до створення нових методів, підходів та інструментів для використання вчителями на уроках. Також Нова українська школа надає більше можливостей для вчителів самостійно визначати хід навчального процесу, добирати відповідні методи та засоби. А головною інновацією є, на нашу думку, нова модель оцінювання. Вона ґрунтується на тому, що дозволяє оцінювати сам навчальний процес, а не тільки результат.

З появою Інтернету у нашому житті виникла необхідність оволодіння дітьми вміннями знаходити та застосовувати інформацію, яку вони з нього отримують. Недостатня обізнаність вчителів та учнів стосовно того, як орієнтуватися в інформаційному технологічному світі, веде за собою низку проблем. Перша проблема – це проблема невміння ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології. Сучасний вчитель повинен бути сучасним у всьому. Використання ІКТ, в першу чергу, дає змогу привернути до себе увагу учнів. Друга проблема – це проблема невміння учнів використовувати інформацію, яка надається в мережі. Третя проблема, на нашу думку – це проблема саморозвитку сучасного вчителя, який повинен вміти як використовувати готові Інтернет-ресурси, так і створювати нові дидактичні матеріали для учнів засобами ІКТ.

Особливості використання ІКТ у навчальному процесі початкової школи розглядали такі науковці як І. Галаган, С. Колесніков, В. Барановська, Г. Ломаковська, О. Мороз, Н. Олефиренко, Л. Петухова, А. Семенов, Ю. Первін, О. Співаковський, М. Левшин та інші. Але, на нашу думку, проблема формування пізнавального інтересу учнів засобами інформаційно-комунікаційних технологій є недостатньо розкритою. З одного боку, ІКТ підвищують мотивацію учнів до навчання і тим самим сприяють формуванню у дітей пізнавального інтересу. З іншого боку, сьогодні інформаційно-комунікаційні технології розвиваються з достатньо високою швидкістю. З'являється велика кількість електронних ресурсів, ефективність яких необхідно перевіряти безпосередньо в освітньому процесі початкової школи. Отже, *мета статті* – проаналізувати дидактичні можливості ІКТ для формування пізнавального інтересу учнів початкових класів та запропонувати завдання для вивчення англійської мови, розроблених нами за допомогою засобів ІКТ.

Пізнавальний інтерес - це емоційно усвідомлена, вибіркова спрямованість особистості, яка звернена до предмета та діяльності, пов'язаної з ним, що супроводжується внутрішнім задоволенням від результатів цієї діяльності. Розрізняють чотири етапи розвитку інтересу: зацікавленість, допитливість, пізнавальний інтерес та теоретичний інтерес [1: 33-34].

Серед способів формування пізнавального інтересу виділяють наступні: використання наочності, підбір цікавого навчального матеріалу, створення проблемних та парадоксальних ситуацій, використання навчальних дискусій, пізнавальні ігри, застосування комп'ютерів, емоційність викладання тощо [2].

Таким чином, формування пізнавального інтересу учнів початкової школи засобами ІКТ на уроках англійської мови, має здійснюватися, на нашу думку, наступними шляхами:

- через ознайомлення учнів з різноманітними ІКТ та способами їх використання в процесі вивчення англійської мови;
- через підготовку вчителів іноземних мов до застосування ІКТ у навчальному процесі, тобто проведення курсів підвищення кваліфікації, літніх шкіл професійного розвитку, семінарів та методичних майстерень, пов'язаних з використанням ІКТ;
- через практичну діяльність та взаємодію між всіма учасниками навчально-виховного процесу з використанням ІКТ, які би сприяли формуванню пізнавального інтересу учнів.

Це означає, що застосування ІКТ має бути інтегровано у процес навчання англійської мови таким чином, щоб електронні матеріали були цікавими для учнів, мали гарний дизайн та зручність у використанні, містили творчі та проблемні завдання, мали емоційну забарвленість. ІКТ на уроках англійської мови мають давати змогу дітям спробувати нові та цікаві види діяльності, які би викликали інтерес у дітей та створювали мотивацію до навчання. Тому для формування пізнавального інтересу учнів початкової школи вчителям потрібно не тільки використовувати готові електронні освітні ресурси, але й проявляти свої креативні здібності у створенні авторських навчальних матеріалів засобами ІКТ, які би відповідали вимогам Нової української школи.

Розглянемо більш детально засоби ІКТ, які, на нашу думку, доцільно використовувати у процесі формування пізнавального інтересу учнів початкової школи при вивченні іноземної мови. Існують спеціальні засоби ІКТ, які поділяються на програмні та технічні (кіно, мультфільми, аудіо та відео). Першим засобом ІКТ, який використовується досить часто – це мультимедійна презентація. Вона сприяє розвитку мислення, пізнавальної активності, розвитку уяви, навчальної мотивації та творчих здібностей учнів. В процесі використання мультимедійної презентації на уроках англійської мови діти починають активніше висловлювати свої думки, міркувати. Для створення мультимедійної презентації учитель може скористатись такими програмними засобами як Microsoft Power Point, Prezi, Macromedia Flash, Google Slides, Picasa, Photodex ProShow та інші [3: 10-13].

Другим ефективним засобом ІКТ для навчання іноземних мов можна назвати мультимедіа-тренажери. Це навчально-тренувальні програмні продукти, які

спрямовані на відпрацювання учнями певної теми на уроках англійської мови. Відмінність сучасних тренажерів від традиційних полягає в тому, що за допомогою ІКТ можливо використовувати технології мультимедіа, високоякісну анімацію, тривимірну 3D графіку, музику MIDI (Musical Instrument Digital Interface). Вони допомагають дітям закріплювати матеріал не тільки у школі, а й вдома чи будь де. Існує безліч мультимедіа-тренажерів, які орієнтовані на учнів початкової школи та є широко доступними, наприклад, “Sing And Learn English”, “Кліффорд вчиться читати англійською”, “Мишка Мія вчить мови”, “Світ слів”, “Англійська з Вінні-Пухом” тощо [3: 10-13].

Наступними засобами ІКТ є програмні продукти для систематизації, узагальнення та перевірки знань та вмінь учнів. Це такі засоби як електронні тести, лото, пазли, мозаїка, бінго, кросворди тощо. Учитель може сам розробити такі завдання за допомогою таких програм як Microsoft Excel, Microsoft Word, Microsoft Power Point, Hot Potatoes, а також онлайн-ресурсів Tools For Educators, Kahoot!, ClassMarker, EasyTestMaker, Quizlet, Google Forms тощо.

Одним із видів мовленнєвої діяльності, який сприяє розвитку пізнавального інтересу учнів є аудіювання. У процесі аудіювання в учнів розвиваються пам'ять, вміння сприймати інформацію на слух, розвивається креативність, збільшується інтерес до пізнання. Для створення завдань з аудіювання вчитель може використовувати такі програми як Duolingo, From Text To Speech, Movie Maker, WeVideo, Smart Recorder, InShot тощо.

Наведемо приклади електронних навчальних ресурсів з навчання англійської мови, розроблених нами за допомогою різних засобів ІКТ та спрямованих на розвиток пізнавального інтересу учнів початкової школи (Рис. 1-5).

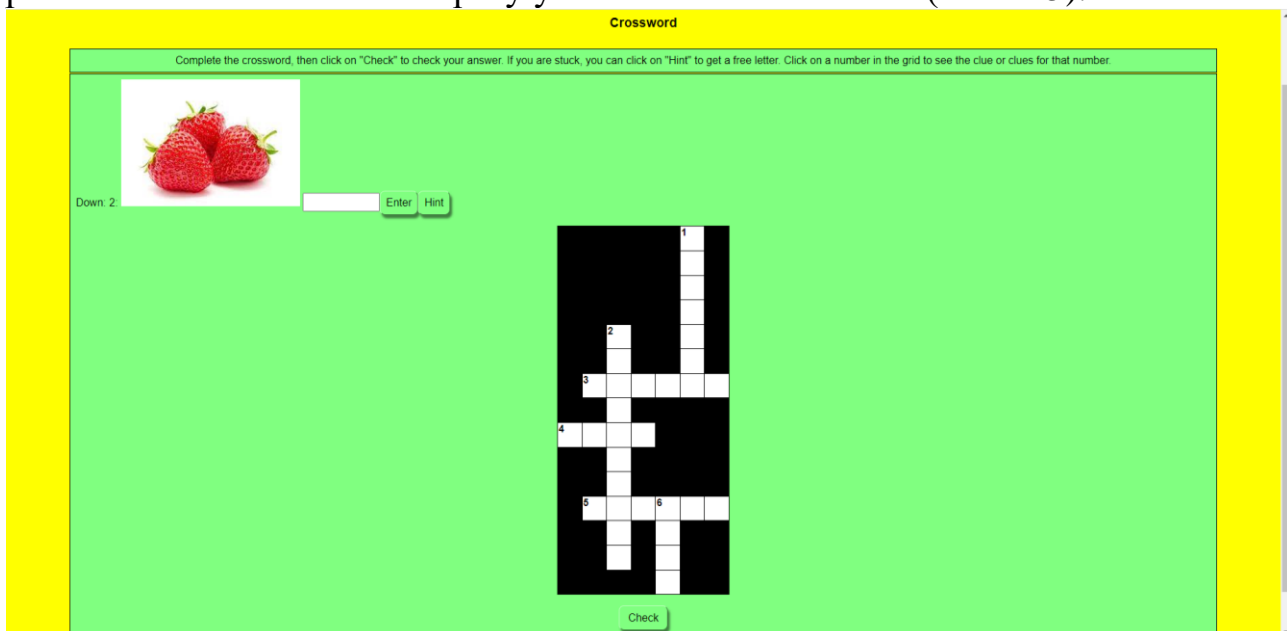

Рис. 1. Скріншот інтерактивного кросворду з теми “Fruits”, створеного у програмі Hot Potatoes [4].

Рис.2. Скріншоти інтерактивного тесту з теми "Vegetables", створеного у програмі Power Point

Рис.3. Скріншот вікторини з теми «Sea Animals», розробленої з використанням онлайн ресурсу Kahoot! [5].

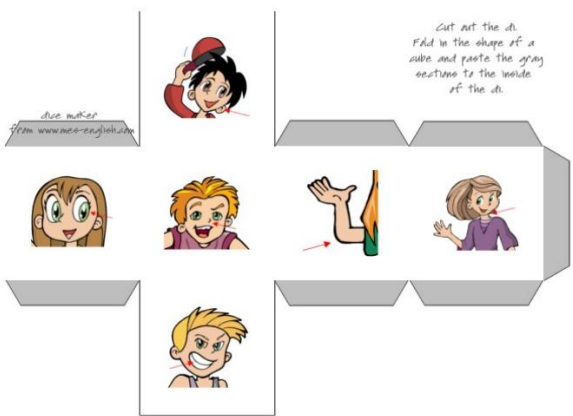

Рис.4. Скріншот кубика з теми «Animals» та лото з теми «Christmas», розробленої з використанням онлайн ресурсу Tools for Educators [6].

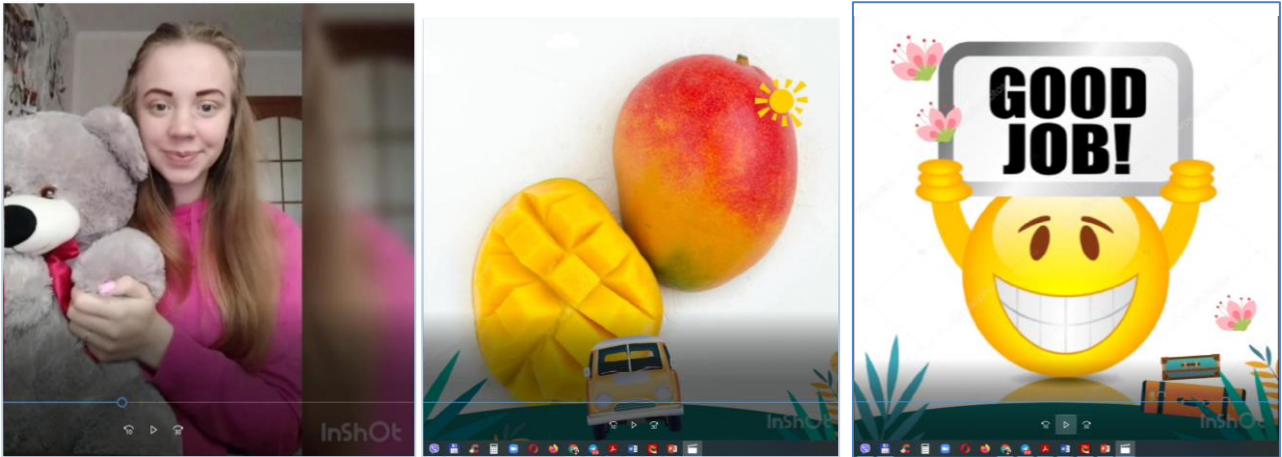

Рис.5. Скріншот навчального відео з теми «Fruits», розробленого з використанням відео-редактора InShot [7].

Таким чином, ІКТ – це потужний засіб, який вчитель може використовувати як в процесі підготовки до занять, так і безпосередньо на уроці, що значно спрощує роботу вчителя, дає додаткові можливості для застосування наочності, виготовлення різних дидактичних матеріалів. Також важливим є те, що в процесі роботи з електронними завданнями привертається увага дітей як до самого вчителя, який впевнено може вести урок і цікаво це зробити, так і до навчального матеріалу, який подається у цікавій і нестандартній формі, що значно підвищує пізнавальний інтерес учнів у процесі вивчення іноземної мови.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Боднар А. Я., Макаренко Н. Г. Шляхи формування пізнавального інтересу особистості в процесі професійного самовизначення / А. Я. Боднар, Н. Г. Макаренко // Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. – 2014. – Т. 162. – С. 32-38
2. Загальні основи педагогіки. Лекції [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5512173/page:51/>
3. Головченко К. С. Впровадження ІКТ на уроках англійської мови як засобу розвитку навчальної мотивації і творчих здібностей учнів., 2021. – 110 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://vseosvita.ua/library/metodicnij-posibnik-vprovadzenna-ikt-na-urokah-anglijskoi-movi-ak-zasobu-rozvitku-navcalnoi-motivacii-i-tvorcih-zdibnostej-ucniv-397648.html>
4. Hot Potatoes [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://hotpot.uvic.ca/>
5. Kahoot! [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://kahoot.com/schools-u/>
6. Tools for Educators [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.toolsforeducators.com/>
7. InShot [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.camerasideas.instashot&hl=uk&gl=US>